

Projekt

sporządził: Maciejata Wawrzeka - Dawidowski

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ DĘBNA**

z dnia 2024 r.

w sprawie w sprawie przyjęcia gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w gminie Dębno na lata 2025 - 2028

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.), art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j.: Dz. U. z 2023 r. poz. 2151), art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 1939) Rada Miejska Dębna uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w Gminie Dębno na lata 2025 - 2028 stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Dębna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

RADCA PRAWNY

Maciej Maliszewski

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Dębno na lata 2025 – 2028**

Wprowadzenie

Zagadnienie problemów społecznych związanych z alkoholem, uznawanych za jedno z najtrudniejszych do rozwiązania w Polsce. Dotyczy to zarówno kwestii zdrowotnych, społecznych, jak i ekonomicznych. Wzrost spożycia alkoholu oraz uzależnienie od niego prowadzą do licznych konsekwencji, które mają dalekosiężny wpływ na życie jednostek i całych społeczności. Podstawową trudnością w rozwiązywaniu tych problemów jest ich złożoność i szeroki zakres, obejmujący nie tylko aspekty zdrowotne, ale również psychologiczne, społeczne i ekonomiczne. Ponadto, alkohol jako legalny produkt rynkowy, mimo swoich szkodliwości, pozostaje przedmiotem regulacji prawnych, które mają na celu ograniczenie jego negatywnego wpływu na społeczeństwo. Z najnowszego raportu Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) wynika, że 2,6 mln zgonów rocznie można przypisać spożyciu alkoholu, co stanowi 4,7% wszystkich zgonów, a 0,6 mln zgonów jest skutkiem używania substancji psychoaktywnych. Warto także zauważyć, że w ww. raporcie wskazano, że wśród mężczyzn na świecie odnotowano 2 mln zgonów spowodowanych spożyciem alkoholu i 0,4 mln zgonów spowodowanych narkotykami. *Globalny raport WHO o stanie zdrowia i leczeniu zaburzeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych*, zawiera kompleksową aktualizację opartą na danych z 2019 r. na temat wpływu używania alkoholu i narkotyków na zdrowie publiczne oraz sytuacji związanej ze spożywaniem alkoholu i leczeniem zaburzeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych na całym świecie. Z raportu wynika, że na całym świecie około **400 mln ludzi cierpi na zaburzenia związane z używaniem alkoholu i narkotyków**. Z tego 209 mln ludzi żyło z uzależnieniem od alkoholu.

W kontekście lokalnym, w gminie Dębno, przygotowano „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025 – 2028, który stanowi kompleksową strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizowania szkód wynikających z nadużywania alkoholu i narkotyków. Program ten jest zgodny z przepisami ustawowymi, które nakładają na gminy obowiązek podejmowania działań w obszarze zdrowia publicznego i przeciwdziałania uzależnieniom, jak również w zakresie ochrony zdrowia psychicznego i społecznego mieszkańców.

Najważniejsze zagadnienia Programu obejmują:

- działalność wychowawczą i edukacyjną tj. prowadzenie działań informacyjnych oraz edukacyjnych mających na celu zwiększenie świadomości o szkodliwości alkoholu;
- tworzenie warunków sprzyjających trzeźwości poprzez zaspokajanie potrzeb mieszkańców, które mogą zmniejszyć skłonność do spożywania alkoholu;
- ograniczanie dostępności alkoholu zarówno pod względem dostępności fizycznej, jak i promocji alkoholu;
- leczenie i rehabilitację osób uzależnionych poprzez zapewnienie dostępu do terapii oraz wsparcie w reintegracji osób uzależnionych;
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu m.in. poprzez pomoc ofiarom przemocy domowej wynikającej z uzależnienia.

Podobnie, w obszarze przeciwdziałania narkomanii, Program przewiduje:

- edukację i profilaktykę skierowaną do młodzieży oraz dorosłych w celu zapobiegania uzależnieniu;
- leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od narkotyków oraz wspieranie ich w powrocie do społeczeństwa;
- ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem narkotyków.

Program opiera się na współpracy z różnymi instytucjami, organizacjami oraz społecznościami lokalnymi, a także uwzględnia zasoby dostępne w gminie, co pozwala na elastyczne dostosowanie działań do konkretnych potrzeb mieszkańców.

Działania te są zgodne z rekomendacjami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowego Biura ds. Zapobiegania Narkomanii, które wskazują na konieczność tworzenia skoordynowanej, lokalnej strategii przeciwdziałania uzależnieniom. Podejmowane działania mają na celu nie tylko pomoc osobom uzależnionym, ale także zapobieganie dalszemu rozprzestrzenianiu się problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i narkotyków, co z kolei przekłada się na poprawę jakości życia w gminie.

Realizacja Programu w Gminie Dębno jest więc ważnym krokiem w kierunku zmniejszenia wpływu uzależnień na życie społeczne i zdrowie mieszkańców, a także w kierunku poprawy ogólnego stanu zdrowia publicznego w regionie.

I. Podstawy prawne:

Obowiązek uchwalenia „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii” wynika bezpośrednio z przepisów prawnych, które nakładają na jednostki samorządu terytorialnego odpowiedzialność za podejmowanie działań w zakresie profilaktyki uzależnień oraz ograniczania szkód społecznych i zdrowotnych związanych z alkoholem i narkotykami.

Zgodnie z treścią art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151), gmina jest zobowiązana do uchwalenia gminnego programu, który ma na celu zapobieganie alkoholizmowi, wspieranie osób uzależnionych oraz minimalizowanie szkód związanych z nadużywaniem alkoholu. Program ten stanowi podstawę działań w zakresie profilaktyki, leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych, a także regulacji dostępności alkoholu.

Dodatkowo w myśl ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939), gmina ma obowiązek opracowania i realizowania programów przeciwdziałania narkomanii, które obejmują działania edukacyjne, profilaktyczne, lecznicze oraz rehabilitacyjne w zakresie uzależnień od narkotyków.

Podstawowymi obowiązkami wynikającymi z ww. ustaw są:

- uchwała o przyjęciu gminnego programu przeciwdziałania uzależnieniom;
- określenie działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych;
- zapewnienie środków i zasobów do realizacji programów, w tym współpraca z instytucjami zajmującymi się uzależnieniami;
- tworzenie warunków sprzyjających wychowaniu w trzeźwości oraz zmniejszanie dostępności substancji uzależniających (alkoholu, narkotyków);
- monitorowanie i ocena skuteczności realizowanych działań.

Dzięki tym regulacjom jednostki gminne w tym Gmina Dębno mają konkretne ramy prawne do działania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, co pozwala na realizowanie efektywnych programów

wsparcia dla osób uzależnionych oraz działań profilaktycznych skierowanych do społeczności lokalnej. Programy te są niezbędnym narzędziem w zarządzaniu problemami społecznymi związanymi z uzależnieniami w skali gminy.

II. Diagnoza problemów w zakresie uzależnień na terenie gminy Dębno:

Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych, przeprowadzona w gminie Dębno w drugiej połowie 2024 roku, jest ważnym krokiem w kierunku identyfikacji i zrozumienia kluczowych problemów społecznych, które mogą negatywnie wpływać na jakość życia mieszkańców. Badania ankietowe przeprowadzone wśród trzech grup społecznych tj.: dzieci i młodzieży szkolnej, dorosłych mieszkańców gminy Dębno oraz sprzedawców i właścicieli punktów sprzedaży alkoholu, a wyniki dają kompleksowy obraz na różne aspekty tych zagrożeń.

Jednym z celów badania było zebranie danych dotyczących nadużywania alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków, uzależnień behawioralnych (np.: od gier komputerowych, Internetu), postaw społecznych wobec tych zjawisk.

Ten rodzaj diagnozy jest kluczowy, ponieważ pozwala samorządom i innym instytucjom na podejmowanie decyzji dotyczących alokacji zasobów w obszary, w których interwencje będą najskuteczniejsze. Zebrane informacje pomagają także lepiej zrozumieć jak te zjawiska są postrzegane przez różne grupy społeczne i jak wpływają na życie lokalnej społeczności.

Wyniki badania wśród dzieci i młodzieży szkolnej ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych pokazują, że młodsza grupa wiekowa, szczególnie dzieci i młodzież, stanowi kluczowy punkt odniesienia w kontekście prewencji uzależnień. Badania przeprowadzone wśród uczniów pozwoliły na ocenę świadomości młodych ludzi na temat zagrożeń związanych z alkoholem, narkotykami i innymi substancjami, a także ich stosunku do tych problemów. W tej grupie istotne były także postawy młodzieży wobec używek i wpływ środowiska rówieśniczego na ich zachowania.

Natomiast badanie przeprowadzone wśród dorosłych mieszkańców gminy Dębno pozwoliło na określenie, w jakim stopniu dorośli w Gminie Dębno są świadomi problemów związanych z uzależnieniami i jakie są ich postawy wobec tych zjawisk. Przeanalizowano również, w jakim stopniu problemy te występują w codziennym życiu dorosłych mieszkańców, w tym w kontekście relacji rodzinnych, zawodowych oraz społecznych.

Analiza wyników przeprowadzona wśród sprzedawców i właścicieli punktów sprzedaży alkoholu obrazuje zachowania osób odpowiedzialnych za sprzedaż alkoholu w gminie, a także ich poziom wiedzy na temat regulacji prawnych i społecznych konsekwencji sprzedaży napojów alkoholowych. Jest to bardzo ważne dla zrozumienia, jak te osoby postrzegają swoje role w kontekście ograniczania dostępności alkoholu oraz edukacji społecznej na temat ryzyk związanych z jego nadużywaniem.

Wynikiem przeprowadzonych badań są konkretne obszary, w których konieczne jest podjęcie działań prewencyjnych lub interwencyjnych. Do najważniejszych kierunków działań należą:

- edukacja i kampanie informacyjne skierowane na zwiększenie świadomości mieszkańców, szczególnie dzieci i młodzieży, na temat zagrożeń związanych z używkami;
- programy wsparcia i rehabilitacyjne dla osób uzależnionych, oferujące pomoc w zakresie terapii uzależnień oraz wsparcia psychospołecznego;
- zwiększenie nadzoru i kontroli nad sprzedażą alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych, z naciskiem na egzekwowanie przepisów prawa;

- współpraca z lokalnymi organizacjami i instytucjami w celu zorganizowania działań wspierających zdrowie psychiczne i fizyczne mieszkańców gminy, w tym aktywizacji społecznej oraz angażowania
- młodzieży w wartościowe formy spędzania czasu wolnego.

Wyniki przeprowadzonych badań stanowią cenne źródło wiedzy, które pomogły ustalić kierunek skutecznych działań na rzecz poprawy jakości życia społeczności lokalnej oraz zmniejszenia wpływu zagrożeń społecznych.

Badania, które zostały przeprowadzone w Gminie Dębno, miały na celu zbieranie informacji na temat preferencji, potrzeb i problemów społeczności lokalnej. Metoda PAPI (Paper & Pen Personal Interview) pozwoliła na uzyskanie dokładnych i wiarygodnych danych dzięki bezpośredniemu wywiadowi, w którym respondenci wypełniali papierowe ankiety pod nadzorem ankietera. Tego rodzaju podejście sprzyjało uzyskaniu pełnych odpowiedzi, ponieważ osoby badane miały możliwość zadawania pytań i uzyskiwania wyjaśnień na temat niejasnych kwestii.

Charakter anonimowy badania oraz dobrowolność udziału zapewniały respondentom poczucie komfortu, co mogło wpłynąć na jakość udzielanych odpowiedzi. Warto również podkreślić, że badanie obejmowało 150 mieszkańców gminy, co stanowiło reprezentatywną próbę, umożliwiającą uzyskanie wyników, które były adekwatne dla całej społeczności.

Średnia wieku respondentów, wynosząca 38 lat, wskazuje, że w badaniu wzięły udział osoby w różnych przedziałach wiekowych, co pozwoliło na uzyskanie pełnego obrazu zróżnicowanych potrzeb i oczekiwań mieszkańców. Uzyskane informacje stanowią wartościowy materiał dla lokalnych władz oraz innych zainteresowanych stron, umożliwiając podejmowanie decyzji, które będą lepiej odpowiadały na potrzeby społeczności.

Celem badania była również identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności obejmujących:

- postawy społeczne dotyczące problemów istotnych w środowisku lokalnym;
- zagadnienia związane z substancjami psychoaktywnymi, takimi jak narkotyki i dopalacze;
- zagadnienia związane ze spożywaniem alkoholu, postawami wobec alkoholu oraz problematyką uzależnienia;
- zagadnienia związane z uzależnieniem od papierosów oraz e-papierosów;
- zagadnienia związane z uzależnieniem od hazardu;
- zagadnienia związane z przemocą w rodzinie;
- zagadnienia związane z uzależnieniami od czynności związanych z nowymi technologiami.

Wynikiem przeprowadzonej diagnozy jest materiał stanowiący szczegółowy obraz sytuacji związanej z uzależnieniami i problemami społecznymi w Gminie Dębno, a także rekomendowane działania w różnych środowiskach (t. j.: dorosłych mieszkańców, sprzedawcach napojów alkoholowych oraz dzieciach i młodzieży szkolnej). Poniższe podsumowanie oraz kilka uwag na temat rekomendowanych działań, które mogą stanowić podstawę do skutecznej profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie. Poniżej przedstawione zostaną **kluczowe wyniki diagnozy**:

1. Dorośli mieszkańcy Gminy Dębno:

- problemy społeczne: najczęściej wskazywanymi problemami są smog (75%), uzależnienia behawioralne (52%) i zaburzenia odżywiania (44%);
- uzależnienia w społeczności: najczęściej wymieniane uzależnienia to alkoholizm (39%), hazard (35%) i pracoholizm (34%);
- spożycie alkoholu: regularne spożywanie alkoholu deklaruje 73% badanych (30% kilka razy w miesiącu, 30% raz w tygodniu, 13% kilka razy w tygodniu). Duża część wypija przy tym 3-6 porcji alkoholu;
- pomoc i świadomość: 97% mieszkańców nie wie, gdzie można uzyskać pomoc w przypadku uzależnienia od alkoholu.

Rekomendacje:

- kampania informacyjna o alkoholizmie: rozpowszechnienie materiałów edukacyjnych dotyczących uzależnienia od alkoholu, jego skutków zdrowotnych i społecznych. Ulotki, plakaty, bilbordy, a także kampanie w Internecie i mediach społecznościowych mogą dotrzeć do szerokiej grupy odbiorców;
- szkolenia i kursy dla kadry: organizowanie szkoleń dla pracowników służb zdrowia, nauczycieli, pracowników socjalnych oraz innych osób mających kontakt z osobami uzależnionymi. Warto przeprowadzić badanie potrzeb szkoleniowych przed organizacją kursów;
- wczesne rozpoznawanie uzależnień: wprowadzenie do podstawowej opieki zdrowotnej programów wczesnego rozpoznawania i krótkiej interwencji (WRKI) dla osób nadużywających alkoholu.

2. Sprzedawcy napojów alkoholowych:

- sprzedaż alkoholu: 90% sprzedawców sprawdza dowody tożsamości przy sprzedaży alkoholu, a tylko 10% uważa osoby pijące alkohol za zagrożenie dla bezpieczeństwa lokalnego środowiska;
- nieletni i alkohol: przypadki prób zakupu alkoholu przez osoby niepełnoletnie zdarzają się kilka razy w miesiącu lub roku.

Rekomendacje:

- szkolenie sprzedawców: przeprowadzenie kampanii edukacyjnych i szkoleń dla sprzedawców alkoholu na temat odpowiedzialnej sprzedaży, technik odmawiania sprzedaży alkoholu niepełnoletnim oraz współpracy z organami ścigania;
- działania kontrolne: regularne kontrole punktów sprzedaży alkoholu, wsparcie Policji i innych służb w realizacji działań kontrolnych;
- materiały edukacyjne: kolportowanie plakatów, ulotek i naklejek w punktach sprzedaży, informujących o zasadach odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu oraz jej konsekwencjach.

3. Dzieci i młodzież szkolna:

- inicjacja alkoholowa: 6% uczniów klas 4-6, 10% klas 7-8 i 14% uczniów szkół ponadpodstawowych miało doświadczenie z alkoholem;
- palenie papierosów: 10% uczniów klas 4-6, 16% klas 7-8 oraz 57% uczniów szkół ponadpodstawowych paliło papierosy.

- substancje psychoaktywne: problem narkotyków i dopalaczy występuje wśród 1% uczniów klas 4-6, ale już 14% uczniów szkół ponadpodstawowych zna osoby zażywające substancje odurzające;
- internet i technologia: duża część młodzieży jest uzależniona od smartfonów, Internetu, a także doświadcza cyberprzemocy.

Rekomendacje:

- programy profilaktyczne: organizowanie warsztatów i pogadanek w szkołach na temat szkodliwości alkoholu, papierosów i narkotyków. Edukowanie młodzieży na temat negatywnych skutków uzależnień i promowanie zdrowego stylu życia;
- zajęcia o bezpieczeństwie w Internecie: organizowanie lekcji, które będą uczyły uczniów bezpiecznego korzystania z Internetu, ochrony prywatności, a także rozpoznawania zagrożeń związanych z cyberprzemocą, uzależnieniem od gier online i innych negatywnych zjawisk;
- współpraca z rodzicami: organizowanie spotkań i szkoleń dla rodziców, które będą miały na celu wzmocnienie kompetencji wychowawczych i edukowanie ich o zagrożeniach związanych z uzależnieniami i zachowaniami ryzykownymi wśród młodzieży.

Podsumowanie

Z powyższego przeglądu wynika, że Gmina Dębno stoi przed wieloma wyzwaniami związanymi z uzależnieniami i innymi problemami społecznymi. Działania powinny obejmować zarówno profilaktykę w tym edukację, jak i wsparcie osób uzależnionych oraz ich rodzin. Ważne jest zaangażowanie wszystkich grup społecznych, t. j. dorosłych mieszkańców, sprzedawców alkoholu, instytucji edukacyjnych oraz rodziców, w celu tworzenia kompleksowego systemu wsparcia i zapobiegania uzależnieniom w gminie.

III. Harmonogram Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Dębno.

Działania	Wskaźniki	Termin realizacji
1. Realizacja programów edukacyjnych i profilaktycznych w przedszkolach, szkołach oraz innych placówkach oświatowych i opiekuńczych.	- ilość realizowanych programów profilaktycznych; - ilość przedszkoli i szkół realizujących programy profilaktyczne; - ilość dzieci i młodzieży biorących udział w programach profilaktycznych - liczba rodziców, nauczycieli, opiekunów biorących udział w programach profilaktycznych.	2025 – 2028
2. Realizacja programów profilaktyki uniwersalnej, w tym również uwzględniających tematykę związaną z uzależnieniem od substancji psychoaktywnych (tzw. behawioralnych) problematyką nowych środków psychoaktywnych tzw. „dopalaczy” oraz problematyką palenia tytoniu ze szczególnym uwzględnieniem programów rekomendowanych przez Krajowe Biuro Narkomanii, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czy Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytucji Psychiatrii i Neurologii	- ilość zrealizowanych programów profilaktycznych, - ilość podmiotów realizujących programy profilaktyczne, - ilość dzieci i młodzieży biorących udział w programach profilaktycznych - liczba rodziców, nauczycieli, opiekunów biorących udział w programach profilaktycznych	2025 – 2028
3. Realizacja programów profilaktyki selektywnej i wskazującej (w tym problematyką nowych środków psychoaktywnych tzw. „dopalaczy”) ze szczególnym uwzględnieniem programów rekomendowanych przez Krajowe Biuro Narkomanii, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czy Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytucji Psychiatrii i Neurologii	- ilość zrealizowanych programów profilaktycznych - ilość podmiotów realizujących programy profilaktyczne, - ilość dzieci i młodzieży biorących udział w programach profilaktycznych - liczba rodziców, nauczycieli, opiekunów biorących udział w programach profilaktycznych	2025 – 2028
4. Realizacja działań minimalizujących występowanie ryzykownych zachowań wśród dzieci i młodzieży poprzez kształtowanie i wzmacnianie czynników chroniących w ramach realizacji programów rozwoju osobistego i społecznego	- liczba osób biorących udział w programach - ilość podmiotów realizujących programy	2025 – 2028
5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy psychologicznej i socjoterapeutycznej w ramach działalności placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz zajęć opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych na	- ilość placówek, w których realizowany jest program opiekuńczo - wychowawczy - liczba osób korzystających z pomocy psychologicznej i socjoterapeutycznej	2025 – 2028

terenie Gminy Dębno		
6. Tworzenie i finansowanie bieżącej działalności świetlic z programem opiekuńczo-wychowawczym, socjoterapeutycznym dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, narkomanii i przemocy w rodzinie	- ilość placówek, w których realizowany jest program opiekuńczo - wychowawczy - liczba uczestników zajęć	2025 – 2028
7. Promowanie abstynencji i zdrowego stylu życia w szczególności poprzez: - finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych z elementami profilaktyki dla dzieci i młodzieży (w tym zakup nagród, zakup sprzętu), - wspieranie pozalekcyjnych imprez edukacyjnych oraz rekreacyjno-sportowych, jako elementu oddziaływań profilaktycznych mających na celu promocji „zdrowego stylu życia”, - organizacji kampanii edukacyjnych, - dofinansowanie do zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży jak również dorosłych poprzez organizowanie profilaktycznych konkursów, zawodów sportowych w duchu „fair play”, pikników rodzinnych, olimpiad organizowanych na terenie Gminy Dębno; - organizacja konkursów plastycznych profilaktycznych dla uczniów szkół podstawowych, - organizacja szkoleń dotyczących FAS	- liczba przeprowadzonych imprez edukacyjnych, sportowych, - liczba zorganizowanych kampanii, - ilość zajęć sportowych z programem profilaktycznym	2025 – 2028
8. Przygotowanie i przeprowadzenie społecznych kampanii – przeciwdziałania uzależnieniom	- liczba przeprowadzonych kampanii społecznych	2025 – 2028
9. Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych i informacyjnych o tematyce uzależnień	- ilość zakupionych materiałów informacyjnych oraz literatury fachowej	2025 – 2028
10. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych; mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.	- liczba zrealizowanych szkoleń, - liczba uczestników w zrealizowanych wydarzeniach	2025 – 2028

11. Rekomendowanie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców: - organizowanie lokalnych i regionalnych kampanii oraz innych działań edukacyjnych związanych z przeciwdziałaniem nietrzeźwości kierowców (w tym organizowanie szkoleń z zakresu problematyki alkoholowej dla kandydatów na kierowców oraz zatrzymanych za jazdy w stanie nietrzeźwym, prowadzenie edukacji z wykorzystaniem materiałów informacyjnych i edukacyjnych: zakup ulotek, broszur zawierających informacje o realnym wpływie alkoholu na kierowanie pojazdami).	- ilość zrealizowanych szkoleń - liczba uczestników zrealizowanych wydarzeń	2025 – 2028
12. Inicjowanie działań na rzecz współpracy służb i instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo w miejscach publicznych (np. policji i straży miejskiej): - wspieranie w/w instytucji w aktywnym przeciwdziałaniu przestępczości i czynom chuligańskim, poprawienie porządku publicznego i zapewnieniu bezpieczeństwa mieszkańcom Gminy Dębno	- ilość realizowanych szkoleń i programów - liczba uczestników w realizowanych wydarzeniach	2025 – 2028
13. Ograniczanie dostępności do napojów alkoholowych - ograniczanie sprzedaży napojów alkoholowych w pobliżu przedszkoli, szkół, instytucji kultury, klubów abstynenta oraz obiektów kultu religijnego; - optymalizacja gęstości punktów sprzedaży alkoholu na terenie Gminy Dębno; - zakaz lokalizacji lokali gastronomicznych podających alkohol w bezpośrednim sąsiedztwie przedszkoli, szkół i obiektów kultu religijnego.	- ilość kontroli przeprowadzonych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych, - ilość wszczętych i zakończonych postępowań w sprawie cofnięcia przedsiębiorcy zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	2025 – 2028
14. Prowadzenie i finansowanie bieżącej działalności Gminnego Punktu Konsultacyjnego ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy w Rodzinie: - zatrudnianie pracowników Gminnego Punktu Konsultacyjnego ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy w Rodzinie (konsultantów, terapeutów uzależnień, psychologów), - zakup materiałów profilaktyczno-edukacyjnych: artykułów biurowych sprzętu potrzebnego do prowadzenia konsultacji, - podnoszenie kwalifikacji konsultantów Gminnego Punktu Konsultacyjnego ds.	- liczba osób korzystających z Punktu Konsultacyjnego, - ilość świadczonych porad, - rodzaj świadczonych porad	2025 – 2028

Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy w Rodzinie - sfinansowanie niezbędnych szkoleń, kursów, - wspieranie bazy lokalowej Gminnego Punktu Konsultacyjnego ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy w Rodzinie, - remonty pomieszczeń Gminnego Punktu Konsultacyjnego ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy w Rodzinie, -doposażenie Gminnego Punktu w niezbędne wyposażenie podstawowe sprzęty potrzebne do prowadzenia działalności np.: środki dezynfekcyjne itp. - zakup i dystrybucja materiałów informacyjno - edukacyjnych (broszur, ulotek dla klientów punktu oraz instytucji współpracujących).		
15. Wspieranie programów i działań realizowanych przez stowarzyszenia abstynenckie	- ilość Klubów Abstynenta	2025 – 2028
16. Opłacanie kosztów powołania biegłego psychologa i psychiatry orzekającego w przedmiocie uzależnienia		2025 – 2028
17. Organizowanie i finansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym, narkomanii i przemocy w rodzinie oraz w zakresie prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych i profilaktycznych	- liczba zorganizowanych szkoleń, warsztatów - ilość osób uczestniczących w szkoleniach, warsztatach	2025 – 2028
18. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie poprzez: - współpracę z podmiotami tworzącymi system pomocy ofiarom przemocy domowej, - prowadzenie punktu konsultacyjno – informacyjnego związanego z przemocą domową, - rekomendowanie edukacji w zakresie interdyscyplinarnej współpracy m.in. dofinansowanie szkoleń dla Zespołu Interdyscyplinarnego, opracowanie i upowszechnienie informatów zawierających o działaniach ww. Zespołu, - rekomendowanie działań służących wdrożeniu „Niebieskiej Karty”,	- ilość założonych „Niebieskich Kart”, - liczba zorganizowanych szkoleń, warsztatów, - ilość osób uczestniczących w szkoleniach, warsztatach	2025 – 2028

- organizowanie cyklicznych szkoleń, porad dotyczących procedury „Niebieskiej Karty” i zjawisk przemocy w rodzinie, - przygotowanie odpowiednich materiałów informacyjno – edukacyjnych z powyższego tematu (np.: ulotki, informatory, plakaty), - dofinansowanie programów korekcyjno-edukacyjnych dla ofiar przemocy domowej, - dofinansowanie programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy domowej		
19. Edukacja lokalnych decydentów i radnych co do wagi i skali problematyki alkoholowej, narkomanii poprzez zapraszanie ich do udziału w m.in.: lokalnych debatach, kampaniach edukacyjnych, imprezach profilaktycznych, zakup prenumerat, czasopism czy publikacji służących podnoszeniu wiedzy z zakresu profilaktyki	- ilość zorganizowanych szkoleń, warsztatów, - ilość uczestników w szkoleniach, warsztatach	2025 – 2028

IV. Zadania Miejsko – Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dębnie

1. Kompetencje członków Miejsko – Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dębnie.

Zgodnie z Ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 rok art. 4¹ ust. 3 Burmistrz Dębna powołuje gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych. Komisja natomiast realizuje zadania w oparciu o Ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii. Miejsko – Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmuje czynności zmierzające do podjęcia leczenia odwykowego osób zgłaszanych do Komisji w szczególności poprzez:

- a) prowadzenie rozmów w sprawach osób nadużywających alkoholu;
- b) prowadzenie rozmów motywacyjnych z osobami zgłoszonymi do Komisji w celu podjęcia leczenia odwykowego;
- c) kierowanie osób nadużywających alkoholu na badanie przez biegłego sądowego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu;
- d) kierowanie wniosków do sądu o orzeczenie obowiązku leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego;
- e) opiniowanie wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych;
a także:
- f) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej,
a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- g) prowadzenie działań kontrolnych i interwencyjnych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych w tym tzw. energetyków i przestrzeganie zakazu sprzedaży ww. napojów osobom poniżej 18 roku życia;

- h) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- i) praca w Zespole Interdyscyplinarnym i grupach roboczych w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie;
- j) udzielanie konsultacji członkom rodzin dotkniętych problemem uzależnień.

2. Zasady wynagradzania członków Miejsko – Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dębnie.

Za udział w posiedzeniach Komisji oraz zespołów problemowych (t. j.) przeprowadzanie rozmów merytoryczno – interwencyjnych, sprawy bieżące działalności Komisji, posiedzenia plenerowe takie jak: kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz działalność świetlic środowiskowych, udział w sesjach i komisjach Rady Miejskiej Dębna przysługuje jej członkom wynagrodzenie. Wysokość tego wynagrodzenia kształtuje się na poziomie:

- 227,00 zł- Przewodniczący Komisji,

- 185,00 zł- Członkowie Komisji.

Wynagrodzenie nie przysługuje, gdy członek Komisji nie uczestniczył w jej pracach, natomiast warunkiem otrzymania wynagrodzenia jest potwierdzenie udziału w Komisji na liście obecności.

Posiedzenia Komisji odbywać się będą nie rzadziej niż raz w miesiącu. Członkom Komisji delegowanym w sprawach związanych z działalnością Komisji przysługuje zwrot kosztów podróży na zasadach przewidzianych dla pracownika z tytułu podróży służbowych.

V. Zasady organizacji, finansowania i sposób realizacji Programu

1. Źródła i zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dębnie.

Finansową podstawą realizacji Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkomanii w Gminie Dębno stanowią dochody gminy z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 182 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zgodnie z tym przepisem, dochody te są przeznaczane na działania związane z profilaktyką oraz przeciwdziałaniem problemom alkoholowym i narkomanii, co umożliwia finansowanie inicjatyw mających na celu ograniczenie negatywnych skutków związanych z używaniem substancji psychoaktywnych w społeczności lokalnej.

2. Monitoring realizacji programu.

Regularne monitorowanie realizacji programu jest kluczowe dla zapewnienia skuteczności działań i osiągnięcia zakładanych celów. Proces monitorowania obejmuje kilka kluczowych aspektów:

- a) czas realizacji i zakres działań – sprawdza się, czy działania są realizowane w określonych terminach i zgodnie z przewidzianym zakresem,
- b) środki finansowe – kontrolowane są kwoty przeznaczone na realizację poszczególnych zadań,
- c) źródła finansowania – monitorowane jest pochodzenie środków finansowych,

d) stan realizacji zadań – weryfikuje się postępy w realizacji zadań ujętych w programie.

Sprawozdania od realizatorów programu stanowią podstawę monitorowania jego przebiegu. Dodatkowo, przeprowadzana jest ewaluacja, która umożliwia analizę skuteczności podejmowanych działań, ich zgodności z celami oraz ich wpływ na realizację głównych założeń programu.

3. Elastyczność i modyfikacja programu.

Systematyczna ocena realizowanych zadań pozwoli na ich modyfikację w przypadku istotnych zmian zachodzących w obszarze przeciwdziałania patologiom społecznym. Tym samym Program pozostaje otwarty i może być poszerzony o inne zadania odpowiadające potrzebom mieszkańców Gminy Dębno. Dzięki temu możliwe jest dynamiczne reagowanie na nowe wyzwania oraz dostosowywanie działań programowych do aktualnych potrzeb społeczności, co zwiększa efektywność podejmowanych inicjatyw i przyczynia się do lepszego zarządzania problemami społecznymi.

Podsumowanie.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dębnie jest finansowany z lokalnych źródeł zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Regularny monitoring i ewaluacja zapewniają, że program jest realizowany efektywnie i zgodnie z założeniami, a jego elastyczność umożliwia dostosowywanie działań do zmieniających się potrzeb społeczności. Dzięki temu program może skutecznie przeciwdziałać problemom alkoholowym i narkomanii, przyczyniając się do poprawy jakości życia mieszkańców Gminy Dębno.

Uzasadnienie

Działając na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.), art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j.: Dz. U. z 2023 r. poz. 2151), art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 1939) wysoce potrzebne jest wprowadzenie programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w Gminie Dębno na lata 2025 - 2028, dzięki któremu możliwe będzie uruchomienie niezbędnych narzędzi służących zarówno w działaniach profilaktycznych jak i w walce z uzależnieniami mieszkańców z gminy Dębno.